No. 140. 1840.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Donderdag 19 November.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, gelet, dat in weerwil hunner Publicatie van den 12 October jl., nog een aantal Patenten ter Stads-Secretarij zijn blijven berusten.

Roepen bij deze de belanghebbende Ingezetenen nogmaals op, om hunne Patenten over de loopende Dienst, binnen de eerstvolgende acht dagen, ten Stadhuize te komen afhalen, als zullende na dien tijd, de nog overgeblevene Patenten, dadelijk door den Deurwaarder bij de Directe Belastingen worden rondgebragt, en alsdan daarvoor, volgens de bestaande verordeningen, tien Cents voor ieder, moeten betaald worden.

BREDA, den 17 November 1840.

DE ROY, vt.

Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16den November.

De plegtige doopsbediening aan den jongen hertog *van Chartres* heeft gisteren op het kasteel der Tuilerien plaats gehad. Dezelve werd door den aartsbisschop van Parijs verrigt. De leden der koninklijke familie, 's konings ministers en verscheiden aanzienlijken waren daarbij tegenwoordig. Des avonds was er groot diner ten hove.

— De aandacht is thans uiterst gespannen op den arbeid der commissie van het adres. Het *Journal des Debats* laat zich in het geheel er niet over uit. De *Constitutionnel* daarentegen zegt heden, dat noch het ministerie, noch de commissie zich bijzonder schijnen te haasten om tot een besluit te komen, en deze berekende langzaamheid gaf aanleiding om te denken, dat men trachtte om zich over het oostersche vraagstuk bepaald uit te laten tot dat de gebeurtenissen voltrokken waren. » Intusschen – vervolgt daarop het gezegde blad – werden er heden zeer gewigtige geruchten in de kamer rondgedragen. Men zeide dat het ministerie het voornemen had om na de discussie en de stemming van het adres, de zitting tot op den 15 Januarij te prorogeren. Eenige leden voegden daarbij, dat deze prorogatie slechts de voorlooper was van eenen nog meer beslissenden maatregel, terwijl zij tevens verzekerden, dat reeds verscheidene prefecten het bevel bekomen hadden, om zich, in de strekking eener aanstaande ontbinding, met den arbeid der verkiezingen bezig te houden. Deze laatste tijding scheen zeer gewaagd, maar onder al de leden hield men de prorogatie voor zeker."

Ook de *Temps* spreekt van de loopende geruchten betrekkelijk de prorogatie.

l'Univers verhaalt, dat de commissie van het adres zich met een naauwgezet onderzoek ingelaten heeft van den geheelen buiten- en binnenlandschen toestand, bepaaldelijk voor wat betreft de onderhandelingen voor en na de sluiting van het Londensche traktaat; de leden der commissie zouden, volgens dit blad, zeer ontevreden zijn over de onvoorzigtigheid en onbekwaamheid van den heer *Thiers* in het beheer der buitenlandsche zaken, en de meerderheid geneigd zijn om de handelingen van het vorig kabinet openbaar te gispen.

— Van regeringswege zal eene commissie naar Lyon gezonden worden om de schade te onderzoeken door de jongste overstroomingen aangerigt. De stedelijke regering van Lyon heeft reeds 100,000 fr. ten behoeve der ongelukkigen beschikbaar gesteld. —

— Den 28sten dezer zal de abt *de Lamennais*, als medo de uitgever van zijn laatste geschrift, voor het hof van assises teregt staan.

Eerlang zal ook de zaak van *Darmès* voor het geregtshof der Pairs moeten dienen. Men meldt, dat hij zeer ongesteld is, en op dit oogenblik niet voor het hof zou kunnen verschijnen. Het blijkt niet dat men eenigen medepligtige heeft kunnen opsporen.

— De heer *Blouet* heeft thans de compositie der decoratien gereed, die bij gelegenheid van het overbrengen der asch van *Napoleon*, den triomfboog van de barrière de l'Etoile moeten versieren. De keizer zal hier in groot costuum voorgesteld worden, voor zijnen troon staande; neven hem twee genien, waarvan de een hem het zwaard, de ander de zegepalm aanbiedt. Deze groep zal op een groot voetstuk worden geplaatst, dat met bloemkransen en zegeteekenen zal zijn versierd, die aan de behaalde overwinningen van *Napoleon* herinneren, en bekroond worden met eenen arend aan iedere zijde. Op de uiterste hoeken van het monument zal de Roem en de Grootheid te paard worden voorgesteld. Het geheele monument zal overigens van boven tot beneden met veroverde vaandels, kransen en guirlanden worden gedrapeerd. *Napoleons* standbeeld zal meer dan acht ellen hoog zijn.

— De kapitein *Dumont d'Urville* is den 8sten November, met de beide korvetten *Astrolabe* en *Zelée*, van zijne belangwekkende reis rondom de wereld, te Toulon teruggekeerd. Hij was den 8sten September 1837 uit die zeehaven weggezeild. Zijne reis heeft dus 38 maanden geduurd.

— Den 4den November is te Port-Vendres een bataillon van 800 man ingescheept, geheel uit uitgeweken Spaansche karlisten zamengesteld, die zich, zoo het heet vrijwillig, voor de dienst in Algiers hebben laten aanwerven. De Franschen roemen den goeden geest van dit bataillon zeer. Intusschen kan men niet nalaten zich te herinneren, dat de 6 of 7 bataillons Spaansche, Italiaansche, Poolsche en andere uitgewekenen, die sedert 1830 naar Algiers zijn gezonden, daar langzamerhand door ziekte of het zwaard des vijands geheel te niet zijn gegaan.

— De berigten uit Madrid tot den 7den November vermelden, dat het jongste manifest van het regentschap eenen goeden indruk heeft gemaakt; ook de maatregelen door den minister van finantien voorgeslagen hadden algemeenen bijval verworven; niemand betwijfelde de goede voornemens der ministers, maar het zou de vraag zijn of zij uitvoerbaar waren. Een der beste gevolgen van den tegenwoordigen terugkeer tot eenige meerdere gematigdheid, zou voorzeker zijn, het verbod van het openbaar rondventen in de straten van geschriften, ten titel voerende: *Traktaten van Lodewijk Philips met Cabrera; oorlogsverklaring van Frankrijk aan Spanje*, en dergelijke.

— Men wil hier bijzondere berigten hebben over den stand der wederzijdsche partijen in Syrie op den 23sten October, bijzonderheden die zouden voorkomen in een brief van een Egyptisch officier; volgens dezelve bevond *Ibrahim* zich met zijne magt tusschen de beide gedeelten van den Libanon, in de vlakte van Bka; bezette Balbec, dekte Damascus, en kon de lijn van Sidon tot St. Jean d'Acre bewaken. Hij was tot hardnekkigen wederstand bereid.

— Heden uithoofde van den Zondag geene beursnotering.

In het koffijhuis *Tortoni* was de koers flaauw; de 3 pCt. daalden van 78,60 tot 68,35; men verwachtte eene daling op de beurs van morgen. De commissie van het adres werd gezegd zeer verdeeld te zijn, welke verdeeldheid zeker ook in de kamer zou overgebragt worden; ook sprak men van eene ontbinding.

Van den 16den. — De *Messager* hield gisteren avond de volgende wederlegging van de door de oppositiebladen verbreide geruchten:

„Verscheiden ochtendbladen geven het berigt, dat het ministerie het voornemen heeft om de kamer, na de stemming van het adres, voor zes weken te prorogeren en haar vervolgens te ontbinden.

»Deze tijding heeft evenmin eenigen grond als er reden [illegible]. Zoo wij al deze geruchten ten sterkste logenstraffen, [illegible] om aan te toonen, tot welke uitvindingen de oppositie [illegible] is de toevlugt te nemen."

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 14den November.

Uit Berlijn wordt geschreven, dat de reis van den generaal *von Grolmann* naar Weenen, alwaar hij, naar men zeide, handelen moest over de gemeenschappelijke regeling van militaire maatregelen, voor 't hands uitgesteld is geworden. Men schreef [illegible] eensdeels aan de komst van den adjudant des keizers [illegible]

generaal *von Adlerberg*, uit Petersburg; anderdeels aan de in de laatste dagen uit Parijs ontvangene berigten.

— De *Schwabische Merkur* van den 10den dezer zegt [illegible] te zijn, om het in verscheiden Duitsche bladen vermelde [illegible] als of het achtste legerkorps van het Duitsche bondsleger [illegible] in de wapenen geroepen was, voor volstrekt ongegrond te verklaren.

— Uit Rome wordt van den 3den geschreven [illegible] verontrustende geruchten liepen over den ongunstigen [illegible] gezondheid des Pausen in de laatste dagen. Z. H. [illegible] den vorigen dag bij de plegtige mis op Allerzielen niet [illegible] niet zonder zorg voor zijnen toestand.

— Van de Italiaansche grenzen schrijft men van den [illegible] November, dat men in Turyn zeer bezorgd is wegens de openbare stemming der gemoederen in Savoye; er zou namelijk veel overeenstemming bestaan met de fransche bewegingspartij [illegible] geruchten aangekweekt werden, zendelingen en boosaardig verspreide geruchten aangekweekt werden. Zoo was onder anderen kort te voren het leugenachtig gerucht verspreid, dat eene geheele kompagnie van het piemontesche regiment *der koningin* van den post van Beauvoisin met wapenen en uitrusting naar Frankrijk was gedeserteerd.

— Volgens de courant van Milaan van den 8sten November hebben de menigvuldige regens, gepaard met de sterke sirocco winden, de rivieren de Po en Ticino buiten hare oevers doen treden, waardoor aanzienlijke schaden zijn aangerigt geworden.

— In de *Kölnische Zeitung* vindt men een berigt uit Odessa van den 23sten October, waarin gezegd wordt dat de aldaar verwachte 10de russische legerafdeeling, op haren marsch plotseling tegenbevel had ontvangen, vermits de russische hulp in Turkije, door de gebeurtenissen in Syrie, noodeloos was geworden.

ENGELAND.

LONDEN, den 15den November.

H. M. en Prins *Albert* zijn eergisteren namiddag in deze hoofdstad teruggekeerd.

Gisteren werd verzekerd, dat de Londensche Conferentie, aan haar doel getrouw, om bemiddelaarster tusschen de strijdige belangen van den Sultan en den Pacha te wezen, en begeerig den vrede in Europa te handhaven, tot het doen van een gewigtigen stap besloten heeft, welke ook het onderwerp van een eergisteren gehouden Kabinetsraad heeft uitgemaakt; te weten, om den admiraal *Stopford* te magtigen, den Pacha de diensten en tusschenkomst der vier verbonden Mogendheden aan te bieden, ten einde hem het erfelijk bezit van Egypte worde verzekerd, mits hij zich onverwijld onderwerpe. Doet hij dit echter niet, dan zouden de krijgsoperatien op de [illegible] gedurende den winter niet afgebroken worden.

Verder leest men in de engelsche dagbladen eene circulaire, door den tegenwoordigen franschen minister van buitenlandsche zaken den heer *Guizot*, aan de fransche diplomatieke agenten bij de vreemde Hoven geschreven.

Na eene korte inleiding, waarin vermeld wordt, onder welke omstandigheden hij geroepen is geworden om de leiding der buitenlandsche zaken op zich te nemen, somt hij de beginselen der fransche politiek, met betrekking tot de oostersche kwestie, op.

Deze politiek, zegt hij, heeft in dezen opzigte, even als in alle overige, het [illegible] der Fransche Regering, de zekerste en [illegible] de eenige waarborg voor de onafhankelijkheid en onschendbaarheid van het Turksche Rijk.

Ten gevolge dezer overtuiging heeft zij de aanwending van dwangmaatregelen en vreemden bijstand, tot regeling der verdeeling van grondgebied tusschen den Sultan en den Pacha, afgekeurd, naardien deze middelen haar strijdig met het doel en eerder berekend voorkwamen om genoemd Rijk in zijne grondslagen te schokken en den vrede van Europa te verstoren.

Zij heeft derhalve zichzelve geluk [illegible] door zich te onthouden van de overeenkomst, den 15 julij geteekend, welke, om eene zaak van ongeschikt belang te regelen, aanleiding tot de gewigtigste gebeurtenissen [illegible] kon geven. Gelijktijdig meende zij, tot [illegible] behoud der waardigheid en belangen van Frankrijk, de Natie in de stelling te moeten plaatsen, om haren rang te behouden en de kansen het hoofd te kunnen bieden, welke zij voorzag en betreurde. Zoodanig, vervolgt de heer *Guizot* in dit stuk, zijn de [illegible] van de Regering des Konings geweest. Zij ontveinst zich de gevolgen der afgezonderde stelling niet, in welke zij [illegible] vindt, en die aan geheel Europa ernstige moeijelijkheid [illegible], dewijl elke onderneming van een europeesch karakter, zonder de medewerking van Frankrijk, aan de kans is blootgesteld van onvolkomen te blijven. Maar indien er, van den eenen kant, geen twijfel bestaat aan de goede trouw der partijen, welke het traktaat van 15 julij gesloten hebben, zoo kan, van den anderen kant, des Konings Regering die onafhankelijke politiek niet opofferen, welke aan de Fransche Natie past, en zij vertrouwt, door de [illegible] en kracht der Natie ondersteund, den vrede te zullen handhaven en op iedere mogelijke gebeurtenis voorbereid te zullen zijn.

Ten slotte noodigt de Minister de diplomatieke agenten uit, hunne taal en hun gedrag overeenkomstig deze inzigten der Regering te regelen, terwijl hij niet twijfelt, of eene staatkunde, zoozeer met de belangen der europesche orde overeenstemmende, moet door het belang der omstandigheden meer en meer veld [illegible] (zoo [illegible] nota) zal weten hoe zij deze omstandigheden moet [illegible]

— [illegible] van gisteren waren genoteerd: 3 pCt. gec. 89 drie achtste; [illegible] 2½ pCt. 51½; 5 pCt. 98¾; Sp. 23¾; Port. 25⅝.

BELGIE.

BRUSSEL, den 17den November.

Gisteren heeft de heer *Dechamps* in de kamer der vertegenwoordigers het ontwerp van adres der commissie in antwoord op de openingsaanspraak voorgelezen. De eerste en voornaamste zinsneden daarvan zijn de volgende:

» Sire!

» Wij zijn gelukkig te vernemen, dat de gewigtige geschillen, die de bestaande overeenstemming tusschen de groote Staten dreigen te verbreken, geen nadeel hebben toegebragt aan de voldoende betrekkingen, welke U. M. met de verschillende mogendheden blijft onderhouden.

» Belgie, aan de beschikkingen en voorwaarden zich onderwerpende welke de groote mogendheden hetzelve uit naam van den Europeschen vrede opgelegd hebben, heeft daarvoor den plegtigen waarborg zijner nationaliteit ontvangen.

» Deze waarborg, die wij met ernst hebben aangenomen, hebben wij met vertrouwen onder de bescherming van de onschendbaarheid der traktaten geplaatst; wij ontvangen met tevredenheid de verzekering van U. M., dat Hoogstdeszelfs gouvernement overal voor dit beginsel van ons staatkundig bestaan, een even ernstigen eerbied heeft gevonden, als wij zelve dien koesteren.

» De onzijdigheid is een waarborg van onafhankelijkheid voor Belgie en eene der voorwaarden van het Europisch evenwigt; wij zullen het gouvernement van U. M. door deszelfs bestendige pogingen tot derzelver handhaving behulpzaam zijn.

» En op gesteld zijnde om voor deze beginselen uit te komen, zeggen wij U. M. dank, dat hoogstdezelve ze openlijk heeft verkondigd, en geene gelegenheid verzuimd heeft om het gewigt dat Belgie er aan hecht te doen waarderen.

» Het is te wenschen dat de moeijelijkheden, welke de uitvoering van het met het koningrijk der Nederlanden gesloten traktaat heeft doen rijzen, spoedig vereffend worden, zonder de regten van Belgie te kwetsen. De geest van overeenstemming die zich tusschen de beide staten heeft geopenbaard, moet onvermijdelijk dien voldoenden uitslag aanbrengen. »

Het slot van het ontwerp-adres bevat het volgende:

» Wij gevoelen het, Sire; onze onafhankelijkheid moet sterk zijn om geëerbiedigd te worden, en een der eerste beginselen dier kracht bestaat in de goede organisatie, de krijgsmagt en den vaderlandschen geest van het leger. Hetzelve toont zich de hooge belangstelling waardig die U. M. het steeds betoond heeft, en waaraan de kamer der vertegenwoordigers [illegible]. Bij het onderzoek [illegible] zullen worden [illegible] het belang der contribuabelen, verkregene regten, de behoeften van de dienst en de veiligheid van den staat trachten overeen te brengen.

» Sire, onze zoolang betwiste nationaliteit had een steun noodig om zich te bevestigen, en die steun, wij hebben het niet vergeten, heeft Belgie in den koning zijner keuze gevonden.

» Eene sterk gewortelde liefde voor onze onafhankelijkheid, groote eenheid van inzigten tusschen het gouvernement en de kamers, zullen ons de klippen doen vermijden, welke moeijelijke tijden opleveren, en zullen vergunnen, in de tijdstippen van veiligheid en rust, de edelmoedige ontwerpen uit te voeren, door U. M. beraamd voor het geluk van ons vaderland, en tot verwezenlijking waarvan wij gelukkig zullen zijn mede te werken. »

In den boezem der commissie heeft de discussie over dit ontwerp voornamelijk geloopen over de zinsneden betrekkelijk de onzijdigheid en die over het openbaar onderwijs; daaromtrent wordt in het antwoord alleen gezegd, dat de vertegenwoordigers de ontwerpen, die deswege aangeboden worden, zullen onderzoeken.

— In dezelfde zitting der kamer van gisteren heeft de minister van oorlog een crediet gevraagd van 4,550,000 fr. voor loopende uitgaven van zijn departement.

— Eene commissie van senateurs en vertegenwoordigers heeft zich op het ministerie van finantien vereenigd, tot onderzoek van het ontwerp om eene amortisatiekas daar te stellen, met bijvoeging eener depôts- en consignatiekas.

— De gedeputeerde staten van Limburg hebben bij een adres aan den koning en de beide kamers de uitvoering verzocht van het ontwerp van kanalisatie van Kempenland.

— Het *Commerce Belge* spreekt van onderhandelingen die thans weder tusschen de fransche en belgische regeringen op het tapijt zouden zijn, om een eenparig stelsel van tolrechten voor de beide landen in te voeren.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 18den November.

De *Staats-Courant* bevat alsnu de koninklijke besluiten nopens de regeling der provinciale staten van Noord- en Zuid-Holland.

Voorts behelst dezelfde courant een koninklijk besluit, betrekkelijk het onbepaald uitstellen der uitvoering van het ontworpen kanaal van Scheveningen; de beweegredenen daarvoor in het besluit aangevoerd, luiden als volgt:

»In aanmerking nemende, dat de finantien van den Staat tegenwoordig moeijelijk toelaten, om voor het gemelde werk, gedurende den tijd van 28 à 29 jaren, eene bijdrage van *f* 18,000 's jaars te verschaffen, en dat, bij het niet uitvoeren daarvan, van de provinciale begrooting van Zuidholland de hierdoor toegestemde som van *f* 12,500 zou wegvallen, en de stad 's Gravenhage de *f* 30,000 's jaars, door haar voor die uitwatering bestemd, nu tot *vermindering* der stedelijke zeer hoog opgevoerde belastingen zal dienen te besteden;

»Onze ministers van binnenlandsche zaken en van finantien gehoord (rapport van den 14 November 1840, n°. 28/3151, G. S.);

»Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat de uitvoering van het hierboven vermelde ontwerp voor eenen onbepaalden tijd wordt verschoven.»

— Men schrijft dat Z. M. de onlangs gedane benoeming van den luitenant-kolonel *J. W. Tachters* tot kommandant van de 4de afdeeling infanterie heeft ingetrokken en buiten effect gesteld, en aan denzelven, op het door hem daartoe gedaan verzoek, het pensioen verleend.

— Wij vernemen, dat Z. M. heeft benoemd tot kommandant van de 4de afdeeling infanterie, den luitenant-kolonel *J. J. Wagener*, van de 2de afdeeling infanterie; tot luitenant-kolonel bij de 2de afdeeling infanterie, den majoor *A. van der Sloot*, van de 1ste afdeeling infanterie; tot luitenant-kolonel bij de afdeeling grenadiers den majoor *H. R. Heijermans*, van gemelde afdeeling; tot adjudant van den generaal-majoor, directeur van oorlog, *List*, den kapitein *C. H. S. Steurwaldt*, van het 3de bataillon veld-artillerie, aan wien tevens eervol ontslag is verleend, uit zijne tegenwoordige betrekking van adjudant van den kommandant der 2de artillerie-inspectie.

— Het vermeld gerucht, dat de heer *Copes van Cattenburch* als burgemeester van 's Gravenhage zijn ontslag zou hebben ingezonden, wordt thans weder door den *Avondbode* gezegd van grond ontbloot te zijn.

— Uit 's Hage meldt men, dat ll. maandag eene deputatie van eenige heeren uit Amsterdam, aan welker hoofd zich Jhr. *J. Warin*, bevond bij Z. M. den koning ter audientie is ontvangen en hoogstdenzelve het formeren van eene eerewacht te paard, in behoorlijken uniform, heeft aangeboden, bij gelegenheid van het feest van 's konings inhuldiging, en welk aanbod door Z. M. met welgevallen is aangenomen.

— Uit s' Hage schrijft men: » Het is vele bekend geweest, ofschoon, in andere betrekkingen, sedert veelal vergeten, hoe het een van de deerniswaardige gevolgen was van de omstandigheden, door den belgischen opstand te weeg gebragt, dat de krijgsdienst een niet gering aantal jongelingen in gelegenheden en aanleidingen voerde tot overtredingen en misdrijven, van zulken aard als buiten die omstandigheden door hen niet zouden zijn bedreven, en die, hoezeer niet eigenlijk van erge zedelijke verdorvenheid getuigende, echter, naar de krijgswetten en het gebiedend belang der dienst, niet zelden met gestrenge veroordeelingen tot zware en ten deele nog voortdurende ketenstraffen moest worden achtervolgd. Die ongelukkigen gingen nogtans in hunne smadelijke afzondering van de maatschappij het nog noch het hart van den Vorst, wien de veldheersstaf ook bij het aanvaarden van den schepter, nog waard genoeg bleef om dien in eigen hand te behouden. Ik vermeen uit eene goede bron, dat Z. M. de Koning, bedacht om den dag der plegtige inhuldiging door eene daad van genadebetooning te kenmerken, goedgedeeld heeft geene daartoe meer geschikte voorwerpen te vinden dan de *ten zake van insubordinatie of desertie veroordeelde schutters en militairen, die nog niet geheel hunne straf hebben ondergaan*, en dat Z. M. dienvolgens, met het voornemen om aan de genoemde veroordeelden *amnestie* of *generaal pardon* te verleenen, hierover den hoogen raad der Nederlanden daarover heeft doen aanschrijven, ten einde, overeenkomstig het besluit te dezer zake, naar luid van art. 66 der grondwet, het advies van den hoogen raad in te nemen.

— Men verneemt, dat het thans bij de regering een onderwerp van overweging uitmaakt om den spoorweg van Utrecht naar Arnhem op sommige plaatsen eene andere rigting te doen nemen, dan zulks bij het vroeger koninklijk besluit, houdende vaststelling van dien weg, was bepaald, en zulks in verband met de defensie van het rijk.

Maandag hield de 2de klasse van het Koninklijk Nederlandsche instituut hare openbare zitting, onder het voorzitterschap van den heer *J. van Lennep*. Zijn wel ed. opende die zitting met eene gepaste toespraak, waarin hij kortelijk, doch hoogst doeltreffende woorden van de verliezen gewagende, welke de klasse in het bijzonder en de geschiedenis, dicht-, letter- en taalkunde in het algemeen geleden hebben, door het overlijden van de leden der genoemde 2de klasse, *N. G. van Kampen*, *Staring tot den Wildenborgh* en *J. H. van der Palm*. Vervolgens las de heer *S. Ipz. Wiselius*, lid en vaste secretaris der klasse, het verslag voor, betreffende de lotgevallen en bemoeijingen der klasse gedurende de laatst verloopen twee jaren. Tot de opgave van de door de klasse uitgeschreven prijsvragen overgegaan zijnde, bleek het, dat op de prijsvraag: « *Welke is de geschiedenis der invoering van het Christendom in de Nederlanden bijzonder in de noordelijke*, een antwoord was ingekomen, geteekend met de zinspreuk: « *Het volk, dat in de duisternis zat, heeft een groot licht gezien*, » welke de klasse, indien het aan haar stond eene zilveren medaille toe te wijzen, gaarne daarmede had vereerd, doch omtrent welke zij nu besloten heeft den schrijver uit te noodigen, zijnen naam op te geven, ten einde zijne verhandeling te doen drukken met die van den met goud bekroonde, als antwoord op de gezegde prijsvraag ingekomen verhandeling, ten zinspreuk voerende: *de Friezen werden Christenen, zoodra men hen door daden had overtuigd, dat het Evangelie de godsdienst der zachtmoedigheid behelsde. Simon Stijl*, van welke verhandeling schrijver bleek te zijn, de hooggeleerde heer *H. J. Royaards*, theol. doctor en hoogleeraar aan de hoogeschool te Utrecht. Twee andere prijsvragen zijn ingetrokken, als: I°. » *De bijzonderheden van het nederlandsch leenregt, en de invloed en de uitwerkselen van het leenstelsel en leenregt op de vroegere geschiedenis dezer landen.* II. » *Wat weet men, of kan men met waarschijnlijkheid gissen, aangaande de bronnen, uit welke onze vroegere kronijkschrijvers, van de egmondsche kronijk, tot op Joannes à Leydis, geput hebben, en van welke waarde die zijn te schatten.* »

De heer *de Jonge*, tot het doen der verhandeling uitgenoodigd, hield eene voortreffelijke rede, ten onderwerp hebbende: de staatkunde hier te lande, na den Utrechtschen vrede gevolgd, een waarschuwend voorbeeld voor onzen tijd.

Vervolgens beklom de heer Mr. *J. da Costa* het spreekgestoelte en droeg een uitvoerig dichtstuk voor, ten titel voerende: *Vijf en twintig jaren*, waarin de dichter op eene hoogst belangrijke wijs het tijdperk van 1815 tot 1840 doorliep. De vergadering werd daarna op de gewone wijs door den voorzitter gesloten.

Uit het verslag in opgemelde zitting van de tweede klasse van het koninklijk instituut uitgebragt, is gebleken van de bemoeijingen der klasse en de ontwerpen om het eerwaardige Muiderslot te behouden; van een ontwerp, reeds vroeger gevormd en nu verlevendigd, om voor prins *Willem I* een metaal standbeeld op te rigten, hetwelk echter, volgens het gevoelen der klasse, na een naauwkeurig onderzoek, met te veel zwarigheid zal gepaard gaan, en waaraan dus vooralsnog geen gevolg gegeven zal worden. Verder bleek daaruit, dat het gouvernement de voorlichting der klasse had gevraagd, omtrent het daarstellen van eene historisch bibliographische bibliotheek, door den boekhandelaar *R. Kroese*, dat het oordeel der klasse omtrent dusdanig werk zeer gunstig was geweest, en aldus aan gemelden boekhandelaar ondersteuning was verleend; dat de uitgave van vele handschriften van *Maerlandt* en anderen, met ijver werd voortgezet, enz.

In plaats van de heeren *P. Hofstede* en *J. Brink*, zijn tot correspondenten benoemd: de heeren Mr. *J. Pan* te Assen, en Mr. *A. van Halmael*, *Jr.* te Leeuwarden; terwijl tot geassocieerde is benoemd, de heer *C. C. Rafn*, oudheidkundige te Kopenhagen.

LAATSTE VERVAL VAN HET OTTOMANNISCHE RIJK.

(*Vervolg en slot van N°. 139*).

ABDALLA-Pacha, te St. Jean d'Acre geboren en tot die betrekking door veel moedigheid en geluk gekomen, nam DAHER en DJEZZAR tot zijne voorbeelden. Zijn doel was om zich in Syrie onafhankelijk te maken, en het geheel onder zijne magt te doen bukken. Zijne pogingen kenmerkten eenen eerzuchtigen, maar zwakken mensch, die meer wil uitvoeren dan hij kan. Half tegen de Porte opgestaan, was hij weder tot gehoorzaamheid gekomen, en had vergiffenis verworven, gelijk het al de lieden van zijn slag verwerven; door omkooping van den Divan.

Terzelfder tijd organiseerde MEHEMED-ALI Egypte, veroverde Mekka, nam Candia, streed op Morea tegen de ongelukkige Grieken, en loerde op Syrie: Acre was er de sleutel van. Hij zocht allerhande klagten tegen ABDALLA, en rustte zich tot eene geduchte expeditie tegen hem uit. De Porte, door den veldtogt van Adrianopel tegen de Russen, uitgeput, en vernederd door het traktaat waarbij zij afstand deed van Griekenland, had, evenmin als hare viziers, de noodige kracht om MEHEMED tegen te houden. Vruchteloos waren hare vertogen. MEHEMED liet IBRAHIM optrekken. IBRAHIM is de regterarm van MEHEMED. Eerbied voor zijnen vader is het eenige dat hij vereert. MEHEMED denkt, en IBRAHIM handelt. Hij strijdt met het beleid van het Westen, en met de onderworpenheid aan het noodlot van het Oosten. Hij is het [illegible] en van het lot zijns vaders. — IBRAHIM vertrok.

Het beleg van St. Jean d'Acre is bekend. ABDALLA toonde zich gedurende hetzelve zijnen overwinnaar waardig; want zes maanden na eenen voorbeeldeloozen tegenstand, werd slechts een puinhoop den vijanden overgelaten. Vierduizend Egyptenaren vonden daar den dood.

IBRAHIM zond den overwonnen ABDALLA tot zijnen vader, die, in plaats van den overwonnen Pacha het leven te benemen, ontving hem als een held, en schonk hem een zijner paleizen te Kairo ten verblijf.

Na de bemagtiging van Acre rukt IBRAHIM tegen het turksche leger op, hetwelk Aleppo moest [illegible] Syrie te verdedigen. De beide legers ontmoetten elkander te Homs. De schok was niet groot. De Turken liepen uiteen en vlugteden in de bergengten van den Taurus, [illegible]

Het opperbevel hiber, Hussin-Pacha trok, in veldslagen wanorde door de engten van Beylon. De Porte zond tot zijnen opvolger Reschid-Pacha, den overwinnaar van Ali, Pacha van Janina, en den bevrediger der Europesche gewesten. Deze veldheer, de laatste hoop van den Sultan Mahmoud, verzamelde het leger weder te Konijah. Een tweede veldslag, die twee uren duurde, maakte Ibrahim meester van Azia-tisch Turkije. De groot-vizier Reschid-Pacha werd door de Arabieren gevangen genomen. Men beroofde hem van zijne wapenen en brengt hem voor Ibrahim — "Zijt gij niet de groot-vizier?" vroeg hem de zoon van Mehemed. » Eenige oogenblikken geleden was ik het nog, antwoordde Reschid; » thans ben ik uw slaaf."

Deze nederlaag bij Konijah deed voor Konstantinopel beven. Nog eenige marschen verder, en Ibrahim zou de hoofdstad zonder slag of stoot binnengerukt zijn. De wanhopige Mahmoud riep de hulp van Rusland in. Binnen drie dagen kwamen de Russen van Sebastopol in den Bosphorus, met eene vloot en met een leger.

Terwijl Rusland op deze wijze de hoofdstad van het rijk in bescherming nam, kwam Frankrijk, door onderhandelingen bij Ibrahim, tusschen beide. Onder bescherming van de drie mogendheden werd te Kutaijah eene overeenkomst gesloten tusschen Ibrahim en den Sultan. Ibrahim trok terug naar Syrie, hetwelk volgens het traktaat hem was verleend, en Mahmoud bleef verzwakt en vernederd in zijne hoofdstad. De Russen verlieten den Bosphorus na het traktaat van Unkiar-Skelessi verkregen te hebben, hetwelk hen vergunde er op aanvrage andermaal te verschijnen. Zie hier den brief welken Keizer Nikolaas eigenhandig schreef aan graaf Orloff, den opperbevelhebber van het leger aan den Bosphorus; de graaf liet mij den zelven te Bujukdere lezen, op het oogenblik dat hij denzelven ontving: » Mijn waarde Orloff! laat vier-en-twintig uren, nadat gij » kennis zult gekregen hebben van den aftogt der Egyptenaren, » mijne troepen inschepen, en ga onder zeil om het leger naar Sebas- » topol terug te voeren. Wanneer de goddelijke Voorzienigheid een » man aan het hoofd van zestig millioenen zielen geplaatst heeft, » is dit om hem het voorbeeld te doen geven van trouw en van » naauwgezette nakoming zijner beloften."

Wat werd er van de Ottomannische magt na eene dergelijke beroo-ving, die door geheel Europa was bekrachtigd? Mahmoud voelde de vernietiging van zijn rijk, en men kan zeggen dat hij stierf ten gevolge van den dood van Turkije? Het karakter van Mahmoud was niet dat van een gewoon mensch; hij was een dier groote mannen, die te laat geboren werden en wiens vorm onderdrukt wordt door de grillen der fortuin. Het rijk was te diep vervallen, dan dat hij het kon herstellen. Hij deed pogingen die eenen Peter *den groote* eer zouden aangedaan hebben. De vernieling der Janitsaren werd met zulk een bekwaam overleg en met zooveel heldenmoed uitgevoerd, dat zij altijd den man tot roem moet verstrekken, wiens gedachte de zaak voorbereidde, en wiens arm dezen grooten slag wist toe te brengen. Deze heldenmoed baatte niet. De pogingen tot beschaving en militaire organisatie deden hem zijne populariteit verliezen, zonder hem een leger te verschaffen. Hij werd niet moede om het geluk te beproeven, zelfs toen hij den moed verloor om op hetzelve te hopen. Hij hervatte den strijd tegen Mehemed-ali in 1838. De slag van Nezib, het verraad van den kapitein-Pacha, die de turksche vloot naar Alexandrie voerde, waren de voorboden van zijn einde, of de eerbewijzen voor zijne uitvaart. Hij liet bij zijn sterven de helft van zijn rijk ten prooi aan eenen zegevierenden vassal, zijne vloot in handen van eenen verrader, zijne hoofdstad door zijne vijanden beschermd, die haar elkander betwisten, en zijnen troon aan een kind. Zedert Turkije op het tegenwoordig oogenblik. Mahmoud had iets beter verdiend. Lodewijk het lot nagelvaardig geweest was; maar zoo is de fortuin, namelijk eene overheerschende grillige magt, die soms de deugden der menschen even magteloos maakt, als hunne misdaden.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren 17 Nov. worden genoteerd: Ned. 2½ pCt. 49¾, ⅞; dito 5 pCt. 97⅛; drie achtste; Kansbill. 21⅞, derde acht. ¼; Syndik. 4½ pCt. 86⅞, 87½; Handelm. 163½, ⅞; O. Indie 5 pCt. 94 drie achtste, ½; Ardoins 22 drie achtste, ¼, 5/16; dito coupon 16 een zest., ⅛; Columbia 17 drie achtste.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.